

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/48/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202773
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8118202773.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: Platíť sa oplatiť s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 45 684 618, zastúpeného spoločnosťou Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., Michalská 14, 811 03 Bratislava, proti žalovanému: L. U., K.. XX.X.XXXX, XXX XX Š. XXX, o zaplatenie 484,03 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Zmenu žaloby spočívajúcu v dopĺňaní v žalobe neuvedených skutkových tvrdení týkajúcich sa zmluvnej pokuty prednesmi a podaniami žalobcu po dátume vyhlásenia rozsudku dňa 5.3.2019 n e p r i p ú š ť a .

Žalobu v časti prevyšujúcej povinnosť žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 235,08 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 38,82 Eur od 26.3.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 56,55 Eur od 26.4.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 55,76 Eur od 27.5.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 32,58 Eur od 26.6.2014 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 51,37 Eur od 26.7.2014 do zaplatenia, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 13Csp/48/2018-38 zo dňa 5.3.2019, z a m i e t a .

Náhradu trov konania stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 13.3.2018 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 484,03 Eur spolu s úrokom z omeškania „v minimálnej zákonnej výške“ 9 % p.a. a náhradou trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že nadobudol pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní od pôvodného veriteľa - obchodnej spoločnosti Slovak Telekom, a.s. na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.8.2015 a odovzdávacieho protokolu o postúpení pohľadávok zo dňa 3.9.2015 s tým, že postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na súčasného žalobcu bolo žalovanému oznamované listom zo dňa 4.9.2015. Uviedol, že právny predchodca žalobcu je telekomunikačný operátor, ktorý ponúka jednotlivcom, domácnostiam a firemným zákazníkom produkty a služby pevnej i mobilnej siete, služby internetového pripojenia, možnosti sledovania televízie a iné služby, kedy poskytuje služby i podľa zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách. Tvrdil, že právny predchodca žalobcu a žalovaný sa na základe zmluvy o poskytovaní verejných služieb, resp. zmluvy o pripojení a ich prípadných dodatkov dohodli na tom, že právny predchodca žalobcu bude žalovanému poskytovať v nich vymedzené služby a žalovaný bude uhrádzať odplatu za poskytované služby. Jednalo sa o mobilné služby, resp. služby spojené s užívaním SIM karty, ku ktorej bolo pridelené telefónne číslo. Na základe toho boli právnym predchodcom žalobcu žalovanému poskytnuté služby, ktoré boli vyfakturované, avšak

žalovaný si záväzok uhradiť ich cenu riadne a včas nespľnil. Žalobca tvrdil, že ku dňu podania žaloby k úhrade dlhu žalovaného uplatňovanému v tomto konaní zostávala:

- suma vo výške 38,82 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 25.3.2014 + úroky z omeškania,
- suma vo výške 56,55 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 25.4.2014 + úroky z omeškania,
- suma vo výške 55,76 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 26.5.2014 + úroky z omeškania,
- suma vo výške 32,58 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 25.6.2014 + úroky z omeškania,
- suma vo výške 51,37 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 25.7.2014 + úroky z omeškania,
- suma vo výške 248,95 Eur, doklad č. XXXXXXXXXXXX, splatná dňa 26.1.2015 + úroky z omeškania.

Uviedol, že si v tomto konaní uplatňuje nárok výlučne na nezaplatenú odplatu za poskytnuté služby. Následne citoval ustanovenia právnych predpisov upravujúcich úroky z omeškania a uviedol, že si v tomto konaní uplatňuje (aj) nárok na úrok z omeškania v minimálnej zákonnej výške 8% alebo 9% p.a..

3. Iné povinnosti žalovaného a nároky žalobcu, nad rámec záväzku žalovaného zaplatiť odplatu za poskytnuté telekomunikačné služby, vrátane skutkového vymedzenia ich dôvodov, žalobca v žalobe netvrdil.

4. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením vyzval a žaloba s prílohami mu bola doručená ešte dňa 5.4.2018. V súvislosti s tým však súd pripomína, že „I. Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. II. Všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP - procesné povinnosti a procesné bremená).“ (uznesenie Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, zdroj a analytická právna veta: ustavnyjud.sk)

5. Súd vo veci rozhodol rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 13Csp/48/2018-38 zo dňa 5.3.2019 o splnení povinnosti tak, že žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi sumu 235,08 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 38,82 Eur od 26.3.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 56,55 Eur od 26.4.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 55,76 Eur od 27.5.2014 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 32,58 Eur od 26.6.2014 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 51,37 Eur od 26.7.2014 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán na náhradu trov konania nemá právo. Súd pritom vychádzal z toho, že žalobca si v tomto konaní podľa svojich tvrdení uplatnil nárok výlučne na nezaplatenú odplatu za poskytnuté služby spolu s úrokom z omeškania, ktorú mu súd podľa výsledkov dokazovania priznal vo výške 235,08 Eur s príslušenstvom. V prevyšujúcej časti však súd žalobu - ohľadom povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 248,95 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 27.1.2015 do zaplatenia - zamietol, nakoľko podľa výsledkov dokazovania táto suma nebola nezaplatenou odplatou za poskytnuté služby, ale bola žalovanému vyúčtovaná ako zmluvná pokuta, zjavne tak nespádala do nároku na zaplatenie odplaty za poskytnuté telekomunikačné služby, a žalobca k nej netvrdil a ani nepreukázal žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ju odôvodňovali /s tým, že podľa §132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (viď bod 6. odôvodnenia uvedeného rozsudku), medzi nevyhnutné predpoklady na vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa Občianskeho zákonníka patrí 1. existencia zmluvnej povinnosti, 2. platné písomné dojedanie s vyjadrením presného a jednoznačného záväzku zaplatiť konkrétnu resp. presne určiteľnú výšku pokuty pri porušení konkrétnej, dostatočne určite a zrozumiteľne vymedzenej zabezpečovanej zmluvnej povinnosti, 3. porušenie tejto zabezpečovanej povinnosti, a 4. (pre obmedzenie možnosti súdneho zníženia jej výšky) zrejma hodnota a význam zabezpečovanej povinnosti, a žalobca všetky tieto skutočnosti v konaní riadne ani netvrdil (viď bod 21. odôvodnenia uvedeného rozsudku).

6. Proti tomuto rozsudku však žalobca podal odvolanie na základe ktorého Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 9Co/80/2019 - 75 zo dňa 3.12.2019 uvedený rozsudok v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že obsahom návrhu na vydanie platobného rozkazu bolo tvrdenie o tom, že žalovaná nezaplatila sumy fakturovaných služieb, so súčasným zdôraznením, že v konaní si žalobca uplatňuje výlučne odplatu za poskytnuté služby. Suma takto žiadanej odplaty za služby však pozostávala aj zo sumy, ktorá je podľa jej kvantifikácie v žalobe pripojeného listinného

dôkazu (faktúry) zmluvnou pokutou. Uvedené podľa odvolacieho súdu nasvedčuje tomu, že podanie žalobcu bolo z hľadiska jeho obsahu vzájomne si odporujúce, za tejto situácie bolo povinnosťou súdu vyzvať žalobcu v zmysle § 129 ods. 1 CSP k odstráneniu vady podania, a nakoľko tak neurobil, konal o nezrozumiteľnom návrhu. Úlohou súdu prvej inštancie bolo vyzvať žalobcu na odstránenie vady jeho podania v tej časti, ktorá sa týka nároku, o ktorom nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté tak, aby bolo podanie v tejto časti zrozumiteľné a v závislosti od procesnej aktivity žalobcu rozhodnúť o zvyšku žalobou uplatneného nároku.

7. Na základe uvedeného súd prvej inštancie (aj keď mal za to, že žaloba nebola vnútorne rozporná či nezrozumiteľná, keďže rozpor bol iba medzi jej obsahom a predloženými dôkazmi, resp. zistenými skutočnosťami, a dôvodom čiastočného zamietnutia bolo neunesenie bremena tvrdenia - absencia skutočností odôvodňujúcich zmluvnú pokutu), viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vyzval žalobcu, aby žalobu v stanovenej lehote opravil alebo doplnil tak, aby bolo z jej obsahu zrejmé, či si nárok na zaplatenie sumy 248,95 Eur s príslušenstvom, o ktorom nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, uplatňuje ako nárok na odplatu za poskytnuté služby, alebo ako nárok na zmluvnú pokutu (obsahom nebola výzva na doplnenie skutkových tvrdení).

8. Písomným podaním doručeným súdu elektronicky 3.8.2020 žalobca uviedol, že na podanom návrhu trvá tak, ako bol doručený súdu, a ďalej dopĺňal niektoré (v žalobe neuvedené) skutkové tvrdenia. Poukázal na podané odvolanie, v ktorom podľa neho uviedol, že právny predchodca žalobcu a žalovaný sa dohodli, že v prípade porušenia povinností vyplývajúcich z uvedeného zmluvného vzťahu žalovaný uhradí právnemu predchodcovi žalobcu zmluvnú pokutu vo výške 248,95 Eur - Tabuľka č. 1 v dodatku k vyššie uvedenému zmluvnému vzťahu zo dňa 4.9.2012. A doplnil tiež, že „vzhľadom k tomu, že žalovaný sa dopustil takého konania - neuhradenie ceny za poskytnuté služby - na základe ktorého došlo k predčasnému ukončeniu zmluvného vzťahu, z dôvodov na strane žalovaného, žalovaný je povinný zmluvnú pokutu uhradiť.“

9. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

10. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

11. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

12. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

13. Podľa § 140 ods. 1 a 2 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

14. Podľa § 143 ods. 2 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

15. V danom prípade žalobca po vyhlásení rozsudku dňa 5.3.2019 uvádzal súdu niektoré skutočnosti týkajúce sa zmluvnej pokuty, ktoré predtým vôbec neuviedol, a ktorými nepochybné menil žalobu, hoci vo veci už bolo pri príprave pojednávania a vyhlásení rozsudku predtým vykonaných viacero procesných úkonov, a keďže ich výsledky by bez ďalšieho dopĺňania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu, tieto prostriedky procesného útoku neboli v zmysle § 153 ods. 1 CSP uplatnené včas (nakoľko ich žalobca mohol a mal uplatniť už v žalobe samotnej), a tieto skutkové tvrdenia týkajúce sa zmluvnej pokuty sú navyše aj naďalej neúplné (viď ďalej skutočnosti týkajúce sa hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti), súd túto zmenu žaloby nepripustil.

16. Keďže v danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) neprevyšuje sumu 1000,- Eur (tzv. „drobný spor“), súd vec v súlade s ust. § 297 CSP prejednal bez nariadenia pojednávania.

17. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť). Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

18. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petítom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

19. Rozsah nutných údajov, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok čo do základu a výšky (bremeno tvrdenia), je pritom určovaný hypotézou právnej normy, ktorá sa má na daný právny vzťah resp. skutkový stav aplikovať.

20. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

21. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

22. Súd opätovne pripomína, že dôvod uplatneného nároku musí byť v žalobe vymedzený dostatočne konkrétne, určite a nezameniteľne (aj pre vymedzenie totožnosti rozhodovanej veci) tak, aby bolo zrejmé o čom a na základe akých skutočností (teda v tomto konkrétnom prípade zrejme na základe ktorých konkrétnych skutočností súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou) má súd o nároku na zaplatenie uplatnenej sumy (resp. jej zložiek) rozhodnúť. Uvedené má význam jednak z hľadiska prekážky litispendencie a res iudicata, ako aj v zmysle uplatnenia prejednacieho princípu a zásady koncentrácie, a toho, aby sa žalovaný k predmetu konania vôbec mohol riadne vyjadriť. V návrhovom (sporovom) konaní je preto zrejmé, že je povinnosťou a zodpovednosťou žalobcu tvrdiť (substancovať) všetky také skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali (bremeno tvrdenia), v zmysle prejednacej zásady a zásady kontradiktórnosti súd nie je povinný a ani oprávnený vyhľadávať za žalobcu rozhodujúce skutočnosti, ktoré by jeho nárok odôvodňovali, a tieto len posudzuje (vychádza z tvrdeného a zisteného skutkového stavu). Skutkový stav sa pritom zisťuje len v rámci vymedzenom procesným útokom a obranou procesným postupom podľa zákona, a teda, okrem niektorých výnimiek, iba na základe predložených skutkových tvrdení, a to či už zhodných (§ 186 ods. 2 CSP), nepopretých (§ 151 ods. 1 CSP) alebo verifikovaných (preukázaných) po vykonanom dokazovaní (§ 220 ods. 2 CSP), a skutočnosti, ktoré procesne nikto netvrdil (okrem skutočností všeobecne známych, alebo skutočností známych súdu z jeho činnosti, prípadne niektorých skutočností vyplývajúcich z verejných registrov) podkladom rozhodnutia nie sú. Inými slovami teda možno povedať, že skutočnosti (z ktorých by eventuálne bolo možné vyvodzovať právo žalobcu), ktoré žalobca (dodávateľ) netvrdil, sa teda inak v konaní vyhľadávať (zisťovať), preukazovať a pri rozhodovaní tak ani posudzovať nebudú. Súd sám nevyšetruje a nevyhľadáva skutočnosti potrebné pre priznanie práva - rozhoduje len v rámci procesného útoku a na základe skutkového stavu zisteného procesným postupom podľa zákona (viď § 181 ods. 3, § 215 ods. 2 CSP, ako aj obsahovú štruktúru rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP - v ktorom súd uvedie čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, a ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, a ako vec právne posúdil), a preto v prípade, že z tvrdených skutočností

právo na zaplatenie požadovanej sumy nevyplýva (neunesenie bremena tvrdenia), nemožno mu priznať súdnu ochranu, a nárok žalobcu z takejto žaloby musí byť v tomto rozsahu zamietnutý.

23. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihliadne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)“ (in: Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa ku všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje sporové konanie od žalobcu adekvátnu mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ... Kľúčový rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese súd v zhode s jurisprudenciou poukazuje na to, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

24. Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými predloženými listinami, ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§ 204 CSP), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdení účastníkov (§ 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

25. Slovak Telekom, a.s. ako podnik a žalovaný ako účastník - fyzická osoba podnikateľ uzavreli zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej si žalovaný objednal v tejto zmluve špecifikované služby podniku, a zaviazal sa na úhradu ceny za tieto služby v zmysle platného cenníka.

26. Z predložených listín a tvrdení žalobcu vyplýva, že žalovaný nezaplatil právnenému predchodcovi žalobcu cenu poskytnutých služieb vyúčtovaných faktúrou so splatnosťou 25.3.2014 na sumu 38,82 Eur, faktúrou so splatnosťou 25.4.2014 na sumu 56,55 Eur, faktúrou so splatnosťou 26.5.2014 na sumu 55,76 Eur, faktúrou so splatnosťou 25.6.2014 na sumu 32,58 Eur a faktúrou so splatnosťou 25.7.2014 na sumu 51,37 Eur. Faktúrou so splatnosťou 26.1.2015 právny predchodca žalobcu žalovanému už nevyúčtoval žiadnu cenu poskytnutých služieb - iba inú položku (označenú ako zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur - ku ktorej nepočítal ani DPH). Z oznámenia o postúpení pohľadávky a jej príloh vyplýva, že právny predchodca žalobcu následne pohľadávky z týchto faktúr postúpil na žalobcu.

27. O povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi cenu služieb vo výške 235,08 Eur súd rozhodol predchádzajúcim rozsudkom, a predmetom konania tak zostala už len úhrada sumy 248,95 Eur s príslušenstvom, ktorá by mala zodpovedať zmluvnej pokute, ku ktorej však žalobca v žalobe netvrdil žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ju odôvodňovali.

28. Súd pripomína, že dôvod uplatneného nároku musí byť v žalobe vymedzený dostatočne konkrétne, určite a nezameniteľne (aj pre vymedzenie totožnosti rozhodovanej veci) tak, aby bolo zrejmé k čomu sa má žalovaný vyjadriť, a o čom a na základe akých konkrétnych skutočností má súd o nároku na zaplatenie týchto položiek rozhodnúť.

29. Napríklad z ustanovení § 544 Občianskeho zákonníka (vo vzťahu k zmluvnej pokute) je zrejmé, že nie každé porušenie akýchkoľvek (zmluvných) povinností zakladá nárok na zmluvnú pokutu. Ustanovenie § 544 ods. 1 OZ, ktoré je kogentnej povahy, umožňuje dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti, pričom nevyhnutnou súčasťou dojednania o zmluvnej pokute je celkom presné a určité označenie povinnosti, pri ktorej nesplnení vznikne právo na zmluvnú pokutu.

30. Medzi nevyhnutné predpoklady na vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa Občianskeho zákonníka patrí 1. existencia zmluvnej povinnosti, 2. platné písomné dojednanie s vyjadrením presného a jednoznačného záväzku zaplatiť konkrétnu resp. presne určiteľnú výšku pokuty pri porušení konkrétnej, dostatočne určite a zrozumiteľne vymedzenej zabezpečovanej zmluvnej povinnosti, 3. porušenie tejto zabezpečovanej povinnosti, a 4. (pre obmedzenie možnosti súdneho zníženia jej výšky) zrejmá hodnota a význam zabezpečovanej povinnosti. Inými slovami pre vznik nároku na zmluvnú pokutu musí teda žalobca v konaní riadne tvrdiť a preukázať, že žalovaný porušil konkrétnu písomne, a súčasne dostatočne presne a určite (nezameniteľne) vymedzenú zmluvnú povinnosť, splnenie ktorej bolo dostatočne určite a zrozumiteľne písomne zabezpečené zmluvnou pokutou, teda ktorá konkrétna forma správania žalovaného, v spojení s ktorým konkrétnym písomným zmluvným dojednaním, má za následok vznik zmluvnej povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, a že výška tejto zmluvnej pokuty je primeraná a zodpovedá hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti. Žalobca však všetky tieto skutočnosti v žalobe riadne a včas (vo vzťahu k hodnote a významu zabezpečovanej povinnosti dokonca ani oneskorene) ani netvrdil.

31. V tejto súvislosti súd už len pre úplnosť uvádza, že nespochybňuje právo poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie konkrétnej povinnosti odberateľa služieb aj prostredníctvom zmluvnej pokuty, avšak nie takej, ktorá je rovnako vysoká bez ohľadu na všetky ostatné súvisiace okolnosti. Sankcia musí vždy zodpovedať závažnosti porušenej povinnosti a prihliadať aj na charakter, čas a rozsah porušenej povinnosti, prípadne sa odvíjať od ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne, resp. reálne hrozí.

32. V danom prípade, s ohľadom na podanú žalobu, pre komplexné odôvodnenie rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP (predtým obdobne § 157 ods. 2 O.s.p., s uvedením čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, t.j. aké skutočnosti tvrdil) považuje súd za potrebné poukázať predovšetkým na to, že žalobca vo svojom návrhu v podstate ani len riadne netvrdil všetky rozhodujúce skutočnosti (skutkové okolnosti), ktoré by konkrétne a komplexne odôvodňovali celý uplatnený nárok, resp. jeho jednotlivé položky. V postupoch dodávateľov, v nadväznosti na ich často neprijateľne zjednodušené a netransparentné obchodné praktiky k spotrebiteľom, stalo sa už aj v súdnom konaní negatívnym javom iba všeobecné uplatňovanie nárokov nekonkrétnym poukazom na prílohy pripojené k návrhu. Na tento trend už reagoval aj zákonodarca, a v ustanovení § 132 ods. 2 platného Civilného sporového poriadku (účinného od 1.7.2016) už výslovne stanovil, že opísanie rozhodujúcich skutočností v žalobe nie je možné nahradiť odkazom na označené dôkazy. Ani z týchto príloh pritom nevyplývajú všetky dôvody uplatnených nárokov. Podľa názoru súdu ide o typický prejav tzv. „Mcdonaldizácie“ spoločnosti a právnych služieb

(Václav Vlk: Mcdonaldizace mění advokacii, je nutné reagovat; dostupné na www.ceska-justice.cz <<http://www.ceska-justice.cz>>). Celá žaloba má skôr len všeobecnú rámcovú (formulárovú) podobu s požadovanou úhradou údajného dlhu bez uvedenia všetkých nevyhnutných (rozhodujúcich) skutočností tak, aby bolo jasné o čom a na akom základe má súd rozhodnúť (a to najmä vo vzťahu k v poslednej faktúre uvedenej zmluvnej pokute - keďže žalobca svoj nárok odôvodnil iba odplatom za poskytnuté služby).

33. Na doplnenie uvedeného súd poukazuje aj na uznesenie Nejvyššího soudu ČR zo dňa 17. 6. 2010, sp. zn. 33 Cdo 2259/2008, podľa ktorého nestačí len „aby žalobce předložil soudu celou řadu listin a v žalobě (či jejím doplňku) souhrnně a nekonkrétně, bez vztahu k jednotlivým rozhodným tvrzením odkázal na tyto listiny. Takový postup by stíral rozdíl mezi skutkovými tvrzeními stran a skutkovými zjištěními, která soud činí z provedených důkazů, a zcela nepřípustným způsobem by přenášel aktivitu a odpovědnost příslušející účastníkům řízení na soud a byl by též v rozporu se základními zásadami občanského (sporného) řízení - zásadou dispoziční, projednací, rychlosti a hospodárnosti.“

34. Teória procesného práva podmieňuje úspech účastníka konania v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

35. „Zákon účastníkom ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti účastníkov. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.“ (porovnaj uznesenie Najvyššieho soudu SR z 28. marca 2012, sp. zn. 6 MCdo 17/2010).

36. V tomto prípade vzhľadom na to, že žalobca k zmluvnej pokute v žalobe netvrdil a ani nepreukázal žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ju odôvodňovali, súd žalobu v tejto časti zamietol.

37. O náhrade trov konania, zahŕňajúcich aj trovy odvolacieho konania, súd rozhodoval v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

38. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

39. V konaní bol napokon celkovo (po odvolaní úplne) procesne úspešnejší žalovaný, a preto by mu mal súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP aj bez návrhu (s prihliadnutím na obsah súdneho spisu) v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, priznať podľa § 255 ods. 1 CSP pomernú náhradu trov konania, o ktorej výške by následne v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodol po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (ktoré by vydal súdny úradník). Keďže však žalovanému v doterajšom konaní podľa obsahu súdneho spisu doposiaľ žiadne preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva (trovy konania) nevznikli, a neúspešnejší žalobca na náhradu trov konania nemá právo, súd nárok na náhradu trov konania stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o nepripustení zmeny žaloby, ktorý má povahu uznesenia a proti ktorému odvolanie nie je prípustné (§ 357 CSP), možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.